

כסתם יחידאה לא אמר - He did not say, like an unattributed individual

Overview

The צנועין were מחלל the כרם רבעי after it was picked by strangers. This contradicts the view of ר' יוחנן that one cannot be מקדיש (or מחלל) something which is not in his possession. צנועין ור' דוסא אמרו דבר אחד ר' יוחנן said if ר' יוחנן would not have said that the תנא of the משנה regarding the צנועין is ר"ד and therefore even though ר"י says הלכה כסתם משנה, nevertheless there is no contradiction from the הלכה of ר"י to the ruling of ר"י, since ר"י never meant that the הלכה is like a משנה which follows the view of a יחיד (like this משנה of צנועין, which follows the view of one תנא, namely ר"ד). Our גמרא reconciles our גמרא with seemingly contradictory גמרות.

asks: תוספות

תימה דבכמה מקומות משמע דאמר אפילו כסתם יחידאה -

It is astounding! for in many places it seems that ר' יוחנן said that the הלכה is like a משנה even if the תנא is a יחיד - דעת תוספות; cites two sources -

דבסוף המוציא (שבת דף פא,ב) פריך¹ והאמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה -

For in the end of המוציא, the גמרא asks, 'but ר"י stated הלכה כסתם משנה - ותנן נזיר חופף ומפספס² אבל לא סורק³ -

And we learnt in a משנה that a נזיר is permitted to rub his hair and separate his hairs, but he may not comb his hair'. This concludes the גמרא's question -

ואף על גב דבפרק ג' מינים (נזיר דף מב,א ושם) מוקמינן ליה כרבי שמעון -

And even though in מינים, פרק ג' מינים, we establish that הלכה כסתם משנה, according to ר"ש, who is a יחידאה and here we said לא אמר

Another source:

ובפרק החולץ (יבמות דף מב,ב) גבי⁴ אחת בתולות דפריך נמי⁵ -

And in פרק החולץ regarding, the משנה of 'whether they are בתולות', where the גמרא

¹ The גמרא there inferred from a ruling of ר' יוחנן that a דבר שאינו מתכוין is forbidden to do on שבת.

² The נזיר is allowed to be חופף ומפספס even though it is possible that he will tear his hair (which is forbidden to a נזיר), nevertheless since he is not מתכוין to tear his hair, it is permitted. This משנה contradicts the ruling of ר"י.

³ When combing the hair, it is unavoidable to tear out some hair, therefore it is a פסיק רישיה which is אסור according to everyone.

⁴ מא,א. The משנה there is discussing the rule of הבחנה that a woman must wait three months after a marriage was terminated in order to remarry (in order to ascertain who is the father of the child).

⁵ [נישואין] there rules that the הלכה is like ר' יוסי who maintains that (even though they are not permitted to marry ר"י but) they can be betrothed (אירוסין).

there also asks -

והאמר רבי יוחנן הלכה כסתם משנה⁶ אף על גב דאתי כרבי מאיר וכן בכמה מקומות -
'But ר"י said **הלכה כסתם משנה**, even though that the **is according** of משנה בתולות **אחת** **משנה** **is according** **to** **מ"מ** (only), who is a **יחידא**; and similarly in many places this question of ר"י **והאמר** **is asked**, even though the authors of these משניות are individuals?!

answers: תוספות

ויש לומר דהכי פירושו הוה אמינא מאן תנא צנועים רבי דוסא -
And one can say that this is the explanation of what רבינא stated that (if ר"י would not have said אחד דבר אחד (צנועים ור"ד אמרו דבר אחד) we would have assumed that the **תנא** of the **is** of משנה **is** **ר"ד**; we would have assumed that -

כי היכי דלא תקשה סתם משנה לרבי יוחנן -
In order that you should not contradict ר"י from a **משנה**; this is what רבינא stated -
כלומר⁷ דלא תקשה מאי אולמיה האי סתמא מהאי סתמא -

Meaning to say, that you should not ask why is this **סתמא** stronger than this **סתמא**;
the answer to that will be -

דכיון דאיכא למימר דיחידא היא לא חשיבא כי ההיא סתם משנה דאתי כרבים⁸ -
That since we can say that the **סתם** of צנועין **is** a **יחידא** it is not as significant as
the other **משנה** (of הגונב) which is a majority opinion.

asks: תוספות

ואם תאמר והא האי סתמא נמי דאין הגונב אחר הגנב יחידא היא -
And if you will say; but also this **סתמא** of 'אין הגונב אחר הגנב' is also a **יחידא** -
דהיינו רבי יהודה בר פלוגתיה דרבי דוסא דאמר כל שילקטו דוקא ולא כל מה שלקטו⁹ -
For that **is according** to ר"י the disputant of ר"ד, namely ר"י who (ר"י) **maintains** that the **צנועין** said specifically, 'whatever they will gather' is redeemed,
but they did not say, 'whatever was gathered' -

answers: תוספות

⁶ The **סתם** there rules that both נישואין and אירוסין are forbidden. That is the **שם** question there.

⁷ The question רבינא is trying to answer is not merely that the **צנועין** of משנה contradicts ר"י, for we have another **סתם** which supports ר"י (the **משנה** of וכל' mentioned on **סב**); rather the question can be why did ר"י chooses one **סתם** over another **סתם**

⁸ The answer of תוספות is that generally ר"י maintains **משנה** **סתם** even if it is a **יחידא** (which explains the **שם** in **החולין** and **המוציא** mentioned above), however in a case where we have two contradictory **משניות**, we will follow the **רבים**, but not the **יחיד**.

⁹ is assuming (in the question) that since ר"י states that he can be **מחלל** (only) **שילקטו** (in the future), this indicates that **מחלל** he cannot be **שילקטו** since it is **ברשותו** and that is the view of the **סתם** of **הגונב**, so that **יחידא** (it follows the view of **יהודה**) **משנה** is also **יחידא**.

ויש לומר דדלמא רבי יהודה כל שלקטו נמי שרי ולא נקט כל שילקטו אלא לרבותא¹⁰ -

And one can say that perhaps ר"י permits being מחלל even 'כל שלקטו', even though it is in disagreement with (ר' יוחנן), and the reason he mentioned only כל שילקטו (was not to exclude כל שלקטו, but rather) for a novelty -

דאף על גב דלא שרי אלא על ידי ברירה¹¹ -

That even though that כל שילקטו will not make the לקט permissible for the poor, only by utilizing the concept of ברירה, nevertheless it is effective, and certainly that כל מה שלקטו is effective since we do not require ברירה, and שלא ברשותו is no issue for he disagrees with ר' יוחנן.

ועוד יש לומר דהכי קאמר הוה אמינא דכסתמא יחידאה לא אמר -

And additionally one can say, that this is what רבינא meant, if ר"י would not have said, etc. we would have thought, etc. since ר"י did not say his rule of הלכה כסתם - כסתם יחידאה לא אמר; we would have said this rule of הלכה if it is a סתמא יחידאה; משנה

כי היכי דלא תקשה ליה סתם משנה -

In order that the סתם משנה should not contradict ר"י. However this is all what we might have thought if ר"י did not say ד"א אמרו ור"ד צנועין ור"י אמרו ד"א -

אבל השתא שהוצרכו לעשות תירוץ אחר לא נאמר יותר אלא אפילו¹² משנה יחידאה נמי אמר: However now that it was necessary to offer another answer,¹³ we no longer say this (that סתם יחידאה לא אמר), but rather ר"י said even by a סתם יחידאה [סתם] that the הלכה is like that סתם משנה as well.

Summary

The meaning of סתם יחידאה לא אמר is either that if there are two contradictory משניות we do not follow the יחידאה, or this statement was only in the אמינא.

Thinking it over

Which is the greater novelty; that one can be מפקיר ברשותו a מפקיר, or that we say יש ברירה?

¹⁰ If we assume that ר"י permits הפקר in all cases (כל שילקטו and כל שלקטו), obviously ר' יהודה disagrees with ר' יוחנן and we cannot say that the הגונב of משנה (ר' יוחנן) is according to ר' יהודה. Rather we must say it follows the view of other (many) unknown תנאים, and it is not a יחידאה. However (in תוספות question) when we initially assumed that ר' יהודה meant only מה שילקטו, but מה שלקטו is ineffective for it is ברשותו, then since we find a תנא who explicitly maintains that you cannot be מפקיר etc., something which is ברשותו, we will assume that he is the (exclusive) תנא of any משנה that maintains the same idea (and it would be considered יחידאה). See מהר"ם.

¹¹ At the time of the הפקר we do not know yet which לקט he is being מפקיר; we rely on ברירה that whatever they pick later illegally, will become הפקר retroactively. This is a novelty.

¹² The אפילו משנה יחידאה amends this to read, אפילו כסתם משנה יחידאה (instead of יחידאה).

¹³ The answer was that there is another סתם (and a פסוק to support that סתם).